

**Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка**

Кафедра педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри
М. ШПАК Марія ШПАК
“27” серпня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Галузь знань А Освіта
(шифр і назва галузі знань)

спеціальності A2 «Дошкільна освіта»
(код і найменування спеціальності)

Освітня програма Дошкільна освіта
(найменування освітньої програми)

Мова навчання українська

2025 – 2026 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Актуальні проблеми дошкільної освіти» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньої програми «Дошкільна освіта» спеціальності А2 «Дошкільна освіта» галузі знань А Освіта.

Розробник:

Янкович Олександра Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти факультету педагогіки і психології.

Протокол від “1” від 27 серпня 2025 року

Завідувач кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти

 Марія ШПАК

1. Опис навчальної дисципліни

1	Освітня програма	Освітні, педагогічні науки, Професійна освіта
2	Спеціальність	A2 Дошкільна освіта
3	Галузь знань	A Освіта
4	Ступінь вищої освіти	Другий (магістерський)
5	Статус дисципліни	Обов'язкова
6	Мова навчання	Українська
7	Курс	1
8	Семестр	1
9	Кількість змістових модулів	3
10	Форма підсумкового контролю	Екзамен (1 семестр)
11	ІНДЗ	Проект
11	Обсяг дисципліни в кредитах ECTS	4 кредити
12	Загальна кількість годин	120
13	Аудиторні заняття (год.)	Денна форма – 46, заочна форма – 24
14	Лекції (год.)	Денна форма – 20, заочна форма – 16
15	Семінарські заняття (год.)	Денна форма – 26, заочна форма – 8
16	Самостійна робота студента (год.)	Денна форма – 74, заочна форма – 96

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної/дуальної – 38,3 % до 61,7 %

для заочної форми навчання – 20 % до 80 %.

2. Мета навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Актуальні проблеми дошкільної освіти» належить до циклу професійної підготовки та є невід'ємною складовою сукупності знань та вмінь, що формують професійний профіль майбутнього фахівця дошкільної освіти.

У сучасному світі, який розвивається надзвичайно швидкими темпами, багато уваги важливо приділяти розвитку освіти, зокрема її першого рівня – дошкільної, адже саме в дошкільлі розпочинає формуватися особистість, громадянин, патріот. Період дошкільного дитинства є особливим у розвитку людини, коли у формі гри як провідної діяльності пізнається світ та закладаються основи для формування базових компетентностей. Тому необхідно визначити актуальні проблеми дошкільної освіти задля пошуку шляхів їхнього ефективного вирішення, використовуючи, зокрема, український та світовий досвід.

Навчальна дисципліна «Актуальні проблеми дошкільної освіти» сприяє формуванню в студентів здатності компетентно розв'язувати складні задачі й проблеми в організації та моніторингу освітнього процесу в системі дошкільної освіти, критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні, використовувати в практичній діяльності законодавчу базу дошкільної освіти та відтворювати в практичній діяльності передовий педагогічний досвід і результати досліджень.

Метою вивчення дисципліни «Актуальні проблеми дошкільної освіти» є формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти системних науково-теоретичних знань та практичних компетентностей щодо сучасних тенденцій, викликів та інновацій у сфері виховання дітей раннього та дошкільного віку; розвиток готовності до практичного застосування нормативно-правової бази галузі, а також виявлення, інтерпретації та інтеграції передового педагогічного досвіду і результатів сучасних наукових досліджень у практичну діяльність закладу дошкільної освіти.

Навчальна дисципліна «Актуальні проблеми дошкільної освіти» забезпечує формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

КЗ-1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

КЗ-2. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

КЗ-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-6. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

КС-1. Здатність організовувати освітній процес у закладах дошкільної освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.

КС-6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність з метою підвищення психолого-педагогічної компетентності вихователів, батьків, громадськості.

КС-9. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення, самореалізації в професійній діяльності та до конкурентної спроможності на ринку праці.

3. Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми дошкільної освіти» забезпечує досягнення здобувачами таких результатів навчання:

ПРН 1. Критично осмислювати концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування дошкільної освіти в Україні.

ПРН 7. Знати і використовувати в практичній діяльності законодавчу базу дошкільної освіти.

ПРН 8. Виявляти та відтворювати в практичній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти передовий педагогічний досвід та результати досліджень.

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Актуальні проблеми дошкільної освіти у контексті Нового державного стандарту дошкільної освіти (2021).

Тема 1. Актуальні проблеми дошкільної освіти. Мета і завдання курсу. Законодавча та нормативно-правова база дошкільної освіти

Актуальні проблеми дошкільної освіти. Визначення мети й завдань курсу.

Аналіз законодавчих та нормативно-правових документів у сфері дошкільної освіти. Базовий компонент (Державний стандарт) дошкільної освіти (2021), структура, формування компетентностей. Освіта дітей раннього та дошкільного віку як перший пріоритет Стратегічного плану діяльності Міністерства освіти і науки України до 2027 року.

Сучасні тенденції розвитку дошкільної освіти.

Тема 2. Сучасні тенденції розвитку дошкільної освіти в Україні у контексті світового досвіду

Визначення поняття «тенденція». Основні тенденції розвитку дошкільної освіти як предмет наукових досліджень. Аналіз тенденцій розвитку дошкільної освіти в Україні крізь призму генези дошкільної освіти в зарубіжних країнах. Порівняльний аналіз тенденцій розвитку дошкільної освіти в Україні та зарубіжжі.

Тема 3. Формування в дошкільників гнучких навичок як чинник досягнення успіху

Поняття гнучких та твердих навичок. Класифікації soft-skills. Навички 4 к. Формування гнучких навичок як чинник досягнення успіху дітей дошкільного віку. Форми й методи виховання гнучких навичок. Використання ІІІ для вдосконалення гнучких навичок дошкільників як допоміжний інструмент для батьків та педагогів. Ключові напрями розвитку soft skills через ІІІ.

Актуалізація творчості дітей дошкільного віку. Проблема розвитку та збагачення емоційного інтелекту дітей дошкільного віку. «Формула успіху вихователя ЗДО» за методом «П'ять пальців».

Тема 4. Медіаосвіта дітей дошкільного віку як актуальна проблема сучасного дошкільця

Трактування основних понять теми (медіа, мультимедіа, медіазасіб, медіаосвіта, медіаграмотність, медіакомпетентність, медіаосвіта в ЗДО,

медіаграмотність дошкільника). Класифікація медіа. Історичні аспекти розвитку медіа в закладах дошкільної освіти. Вплив традиційних та інноваційних медіа на життя дошкільника, профілактика негативних впливів. Аналіз медіа продукції для дітей. Визначення шляхів підвищення рівня медіаграмотності здобувачів дошкільної освіти та студентів магістратури як предмет наукових досліджень.

Тема 5. *Формування соціально-фінансової грамотності дітей дошкільного віку*

Поняття фінансової освіти, соціально-фінансової грамотності, фінансових компетентностей. Актуальність проблеми фінансової освіти у ЗДО, її відображення у Державному стандарті дошкільної освіти. Програми фінансової освіти дітей. Програма «Афлатот» як складник Міжнародної програми «Афлатун». Аналіз наукових досліджень проблем фінансової освіти дошкільників. Методи формування соціально-фінансової грамотності. Участь батьків у процесі формування соціальної компетентності й навичок соціальної та фінансової грамотності.

Тема 6. *Особливості національно-патріотичного виховання дошкільників в умовах сучасних суспільних викликів*

Особливості національно-патріотичного виховання дошкільників в умовах сучасних суспільних викликів. Трамбування основних понять теми (патріотизм, національно-патріотичне виховання та ін.). Аналіз нормативних документів щодо реалізації національно-патріотичного виховання. Характеристика завдань, форм, методів, засобів формування патріотичних почуттів дошкільників. Виокремлення актуальних проблем національно-патріотичного виховання. Національно-патріотичне виховання дошкільників в умовах воєнного стану: адреси й аналіз позитивного досвіду.

Тема 7. *Інноваційні технології дошкільної освіти*

Поняття освітніх технологій. Технології раннього розвитку дитини та раннього втручання. Технології розвитку творчої особистості у дошкільному віці. Технологія освітнього геокешинга. Технологія образотворення – залюблення дітей у красу.

Тема 8. *Проблеми створення предметно-розвивального, безпечного освітнього середовища ЗДО в умовах сучасних суспільних викликів. Здоров'язбереження в ЗДО*

Поняття предметно-розвивального середовища. Шляхи його створення, особливості використання, освітньо-дидактичний потенціал. Проблеми та труднощі реалізації. Безпека дітей. Формування безпечної поведінки дітей дошкільного віку в умовах сучасних суспільних викликів. Формування здоров'язбережувальних компетентностей дітей дошкільного віку. Проблема здоров'язбереження дітей дошкільного віку на сучасному етапі. Навчання в русі. Арт-терапія. Інноваційні методи і форми роботи здоров'язбереження дітей (казкотерапія, піскотерапія, кольоротерапія, фітбол-гімнастика, оздоровчі доріжки, шумові руханки та ін.).

Змістовий модуль 2. Зарубіжний досвід генези дошкільної освіти та його використання в ЗДО України.

Тема 9. Системи дошкільної освіти зарубіжних країн

Аналіз систем дошкільної освіти провідних світових держав. Визначення інновацій, які можуть бути впроваджені у вітчизняну систему ДО.

Системи дошкільної освіти Республіки Польща, Франції, США.

Актуальні проблеми підготовки дітей до школи у теорії та практиці українського та європейського дошкілля. Актуальні проблеми наступності навчання дітей в закладі дошкільної освіти та початковій школі. Сучасний стан та проблеми підготовки дітей до школи: основні суперечності.

Тема 10. Партнерство батьків та ЗДО у Республіці Польща

Принципи партнерства батьків та ЗДО (взаємної довіри; взаємного визнавання прав та компетентності; спільності дій (інтеграції дій); взаємної лояльності; обміну інформацією). Зміст взаємодії дошкільних закладів і сім'ї у вихованні дитини на основі партнерських відносин. Типологія батьків у польській педагогічній теорії. Форми організації партнерства дошкільного закладу і батьків. Використання ідей польського досвіду партнерства дошкільного закладу і сім'ї в практиці дошкілля України.

Тема 11. Виховання талановитих дітей засобами технології Ш. Сузукі

Ш. Сузукі як засновник методу розвитку музично-творчих здібностей дітей. Принципи виховання таланту. Використання ідей Ш. Сузукі у вихованні успішних дітей. Виховання талановитих дітей в зарубіжних країнах. Використання ідей в Україні.

Тема 12. Проблеми та перспективи розвитку альтернативних закладів дошкільної освіти. Генеза лісових садків

Поняття альтернативних закладів дошкільної освіти. Їх види. Центри розвитку дитини. Сімейний дитячий садок. Дошкільний осередок.

Монтессорі дитячі садки. Вальдорфські дитячі садки.

Лісова дошкільної освіти. Зміст, форми й методи роботи у лісових дитячих садках. Особливості діяльності дошкільних лісових закладів. Зарубіжні й українські лісові дошкільні заклади.

Порівняльний аналіз альтернативних закладів дошкільної освіти: спільне та відмінне.

Тема 13. Гендерний підхід до виховання дітей у сучасній зарубіжній теорії та практиці дошкільної освіти

Поняття гендеру, гендерних стереотипів. Визначення гендерних стереотипів як актуальної проблеми дошкільної освіти. Огляд дитячої літератури щодо гендерних стереотипів. Аналіз досліджень реалізації гендерного виховання в ЗДО зарубіжних країн. Виховання без гендерних стереотипів у Данії. Шляхи вирішення гендерних проблем у дошкіллі.

4.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекції	семінарські заняття	самостійна робота		лекції	семінарські заняття	самостійна робота
Змістовий модуль 1.								
Актуальні проблеми дошкільної освіти у контексті Нового державного стандарту дошкільної освіти (2021)								
Тема 1. Актуальні проблеми дошкільної освіти. Мета і завдання курсу. Нормативно-правова база дошкільної освіти.	9	1	2	6	10	1	1	8
Тема 2. Сучасні тенденції розвитку дошкільної освіти в Україні у контексті світового досвіду.	6	1	2	3	10	1	1	8
Тема 3. Формування в дошкільників гнучких навичок як чинник досягнення успіху.	9	2	2	5	10	2		8
Тема 4. Медіаосвіта дітей дошкільного віку як актуальна проблема сучасного дошкілля	8	2	2	4	10	-	2	8
Тема 5. Формування соціально-фінансової грамотності дітей дошкільного віку	10	2	2	6	10	2	-	8
Тема 6. Особливості національно-патріотичного виховання дошкільників в умовах сучасних суспільних викликів.	10	2	2	6	10	-	2	8
Тема 7. Сучасні технології дошкільної освіти	12	2	2	8	12	2	2	6
Тема 8. Проблеми створення предметно-розвивального, безпечного освітнього середовища ЗДО в умовах сучасних суспільних викликів. Здоров'язбереження в ЗДО.	12	2	4	6	8	2		8
Разом за змістовим модулем 1	76	14	18	44	80	10	8	62
Змістовий модуль 2.								
Зарубіжний досвід генези дошкільної освіти та його використання в ЗДО України.								
Тема 9. Системи дошкільної освіти зарубіжних країн.	12	2	2	8	10	2		8

Тема 10. Партнерство батьків та ЗДО у Республіці Польща	9	1	2	6	8	1	-	7
Тема 11. Виховання талановитих дітей засобами технології Ш. Сузукі	5	1		4	6	1	-	5
Тема 12. Проблеми та перспективи розвитку альтернативних закладів дошкільної освіти. Генеза лісових садків.	10	2	2	6	8	1		7
Тема 13. Гендерний підхід до виховання дітей у сучасній зарубіжній теорії та практиці дошкільної освіти.	8		2	6	8	1		7
Разом за змістовим модулем 2	44	6	8	30	40	6	-	34
Разом	120	20	26	74	120	16	8	96

4.3. Теми лекцій

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин	
			денна	заочна
1	1	Актуальні проблеми дошкільної освіти. Мета і завдання курсу. Нормативно-правова база дошкільної освіти.	1	1
2.	2	Сучасні тенденції розвитку дошкільної освіти в Україні у контексті світового досвіду	1	1
3	3	Формування в дошкільників гнучких навичок як чинник досягнення успіху.	2	1
4	4	Медіаосвіта дітей дошкільного віку як актуальна проблема сучасного дошкілля	2	1
5	5	Формування соціально-фінансової грамотності дітей дошкільного віку	2	1
6	6	Особливості національно-патріотичного виховання дошкільників в умовах сучасних суспільних викликів.	2	2
7	7	Сучасні технології дошкільної освіти	2	2
8	8	Проблеми створення розвивального безпечного середовища ЗДО в умовах сучасних суспільних викликів. Здоров'язбереження в ЗДО.	2	1
9	9	Системи дошкільної освіти зарубіжних країн.	2	2
10	10	Партнерство батьків та ЗДО у Республіці Польща	1	1
11	11	Виховання талановитих дітей засобами технології Ш. Сузукі	1	1
12	12	Проблеми та перспективи розвитку альтернативних закладів дошкільної освіти за кордоном. Генеза лісових садків.	2	2
		Всього	20	16

4.4. Теми семінарських занять

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин	
			денна	заочна
1	1	Актуальні проблеми дошкільної освіти. Нормативно-правова база дошкільної освіти.	2	1
2.	2	Сучасні тенденції розвитку дошкільної освіти в Україні, їх дослідження	2	1
3.	3	Формування в дошкільників гнучких навичок як чинник досягнення успіху.	2	
4.	4	Медіаосвіта дітей дошкільного віку як актуальна проблема сучасного дошкілля.	2	
5.	5	Формування фінансових компетентностей дошкільників.	2	
6.	6	Національно-патріотичне виховання дітей дошкільного віку в умовах сучасних суспільних викликів	2	2
7.	7	Сучасні технології дошкільної освіти	4	2
8.	8	Формування здоров'язбережувальних компетентностей дітей дошкільного віку	2	
9.	9	Системи дошкільної освіти зарубіжних країн	2	2
10.	10	Партнерство батьків та ЗДО у Республіці Польща	2	
11	11	Виховання талановитих дітей засобами технології Ш. Сузукі	2	
12.	13	Гендерний підхід до виховання дітей у сучасній зарубіжній теорії та практиці дошкільної освіти.	2	
		Всього	26	8

4.5. Самостійна робота

№ з/п	№ теми	Назва теми	Кількість годин	
			денна	заочна
1.	1	Проаналізуйте перший пріоритет Стратегічного плану діяльності Міністерства освіти і науки України до 2027 року – Освіта дітей раннього та дошкільного віку. Розкажіть про ключові ініціативи та стратегічні цілі.	6 / 8	
2.	2	Здійсніть порівняльний аналіз тенденцій розвитку дошкільної освіти в Україні та зарубіжжі.	6 / 6	
3.	3	Підготуйте презентацію «Розвиток та збагачення емоційного інтелекту дітей дошкільного віку».	4 / 6	
4.	4.	Охарактеризуйте на основі аналізу наукових досліджень шляхи (форми, методи, засоби) підвищення рівня медіаграмотності здобувачів дошкільної освіти та студентів магістратури.	6/8	
5.	5	Розкажіть про участь батьків у процесі формування соціальної компетентності й навичок соціальної та фінансової грамотності. Визначте способи підвищення ефективності цього процесу.	4 / 6	

6.	6	Національно-патріотичне виховання дошкільників в умовах воєнного стану: назвіть адреси й проаналізуйте позитивний досвід (з використанням відеофрагментів).	6/8
7.	7	Технології раннього розвитку дитини та раннього втручання. Порівняйте технології раннього втручання в Україні та Польщі.	6 / 6
8.	7	Інноваційні технології дошкільної освіти. Підготуйте презентацію: «Технологія організації дослідно-експериментальної діяльності в закладі дошкільної освіти»	6/8
	8	Проблеми створення предметно-розвивального безпечного середовища ЗДО в умовах сучасних суспільних викликів (на основі перегляду відеофрагментів). На основі аналізу джерел запропонуйте шляхи удосконалення.	6/8
	8	Фізичне виховання дітей в ЗДО. Виявіть особливості. На основі аналізу джерел запропонуйте шляхи поліпшення.	4/6
9.	9.	Підготуйте презентацію про систему дошкільної освіти однієї з країн світу (окрім визначених для обов'язкового вивчення). Зазначте позитивні ідеї, які доцільно реалізовувати в системі дошкільної освіти України.	6 / 8
10.	10	Порівняйте співпрацю з батьками в Україні та Польщі.	4 / 4
	11	Розкажіть про використання технології Сузукі в Україні.	4/6
11.	12-13	Розкажіть про вирішення гендерних проблем в альтернативних закладах дошкільної освіти. Виявіть позитивні ідеї для використання в Україні.	6/ 8
		Разом	74 год. (стаціонар) / 96 год. (заочне в.)

4.6. Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

1. Модернізація дошкільної освіти в умовах сучасних суспільних викликів.
2. Формування безпечної поведінки в дітей старшого дошкільного віку.
3. Етнокультурні технології у роботі з дітьми дошкільного віку.
4. Гендерний підхід до виховання дітей у теорії та практиці сучасної дошкільної освіти.
5. Використання гумору в дошкільній освіті як актуальна проблема сучасності.
6. Сучасні підходи до економічного виховання дітей у ЗДО.
7. Формування соціально-громадянської компетентності дітей дошкільного віку в умовах сучасних суспільних викликів.
8. Виховання самостійності як умова ефективного становлення особистості дошкільника.

9. Вплив дитячих ЗМІ на формування соціальної компетентності дітей дошкільного віку.
10. Особливості здоров'язбережувальної діяльності в освітньому процесі сучасного ЗДО в умовах сучасних суспільних викликів.
11. Роль закладу дошкільної освіти у вихованні толерантності у дітей.
12. Виховання культури поведінки в дітей дошкільного віку.
13. Проблема формування в дітей дошкільного віку шанобливого ставлення до дорослих.
14. Особливості естетичного виховання дітей дошкільного віку.
15. Особливості морального виховання дітей в сучасному ЗДО.
16. Виховання гуманної поведінки дітей старшого дошкільного віку.
17. Сучасні тенденції екологічної освіти дітей дошкільного віку у контексті цілей сталого розвитку.
18. Особливості трудового виховання дітей дошкільного віку.
19. Формування успішної особистості дитини в ЗДО.
21. Сучасні педагогічні практики в роботі з батьками здобувачів дошкільної освіти.
22. Реджіо-педагогіка як досвід альтернативного ставлення до дитинства.
23. Інноваційні підходи до створення освітнього середовища у ЗДО: методологічні основи та практичні рішення.
24. Дослідницька діяльність дошкільників в зарубіжних ЗДО: використання досвіду в Україні.

Здобувач може запропонувати свій варіант теми ІНДЗ, узгодивши формулювання з викладачем.

5. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Актуальні проблеми дошкільної освіти» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- письмові роботи (розробка рекомендацій для батьків, виготовлення підбірок ігор тощо);
- опитування;
- виступи на семінарських заняттях;
- презентації результатів виконаних самостійної роботи та індивідуальних завдань.

6. Форми контролю

У процесі вивчення дисципліни «Актуальні проблеми дошкільної освіти» використовуються такі форми контролю:

- поточний контроль здійснюється у формі оцінювання результатів навчальної діяльності студентів на семінарських заняттях та виконання ними завдань самостійної роботи;

- модульний контроль застосовується після вивчення логічно завершеної частини навчальної дисципліни, оцінка модульного контролю складається з балів, накопичених упродовж вивчення змістового модуля;
- підсумковий контроль проводиться в усній формі.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – **екзамен**.

Неформальна освіта

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми дошкільної освіти» для здобувачів освіти надається можливість опанування змістовних елементів освіти (тем, модулів тощо) в умовах неформальної освіти. Валідація результатів таких елементів неформального навчання передбачає представлення студентам сертифікату про проходження курсу, участі у тренінгах, конференції та презентації отриманих результатів і сформованих компетентностей та навичок у форматі усної доповіді, відео тощо. Максимальна кількість балів, які можуть бути перезарахованими в результаті опанування змістовних елементів (тем, модулів тощо) в умовах неформальної освіти – до 20 балів.

7. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Остаточна оцінка за курс розраховується таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Змістовий модуль 1. Усне та письмове опитування; виготовлення методичних рекомендацій для батьків, вихователів, презентацій, кейсів, демонстраційних матеріалів тощо; виконання вправ.	40
Змістовий модуль 2. Усне опитування, письмова робота.	20
Індивідуальне завдання	10
Підсумкове оцінювання	30

7. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен

Критерії оцінювання на семінарських заняттях

5 балів: студент демонструє ґрунтовні знання матеріалу семінарського заняття в повному обсязі, вільно висловлює думку з проблемних питань заняття, виявляє креативність у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.

4 бали: студент демонструє повні, систематичні знання із семінарського заняття, вільно висловлює думку з проблемних питань заняття, самостійно

аналізує події, явища, факти, однак при викладі матеріалу студент допускає несуттєві помилки.

3 бали: студент демонструє знання основного матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхневу обізнаність у проблемних питаннях заняття, допускає суттєві помилки під час викладу матеріалу, але спроможний усунути їх із допомогою викладача.

2 бали: студент демонструє фрагментарні знання матеріалу практичного заняття, що складає менше 50 % необхідного обсягу, припускається принципових помилок у виконанні завдань, не знає основної термінології, не вміє логічно висловлюватися.

1 бал: студент демонструє фрагментарні знання практичного заняття, які є частково правильними; відповідь містить суттєві помилки у аналізі подій, явищ, фактів, використанні термінології, відзначається порушенням логіки викладу, неаргументованим висвітленням проблеми.

0 балів: студент не володіє знаннями з семінарського заняття, відповідь неправильна або відсутня взагалі.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Навчальний матеріал, опрацьований у процесі самостійної роботи оцінюється на семінарському занятті та/або під час консультацій за 5-ти бальною шкалою.

Критерії оцінювання ІНДЗ:

Максимальна оцінка – **10 балів**

1. Обґрунтованість актуальності проблеми.
2. Вміння чітко і якісно викладати свої думки.
3. Повнота у розкритті теми.
4. Самостійність, оригінальність і доказовість суджень.
5. Структурованість викладу матеріалу.
6. Повнота використання літературних джерел, останніх досліджень і публікацій.
7. Обґрунтованість висновків.
8. Наявність конкретних пропозицій про використання розробки у сучасному дошкіллі.
9. Якість оформлення.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота												ІНДЗ	Підс. оцін.	Сума
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12-13	10	30	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
	для екзамену
90-100	Відмінно (A)
85-89	Дуже добре (B)
75-84	Добре (C)
65-75	Задовільно (D)
60-64	Задовільно (E)
34-59	не зараховано з можливістю повторного складання (F)
0-33	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни (Fx)

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

1. Нормативні документи.
2. Опорні конспекти лекцій, навчальні посібники.
3. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни.
4. Мультимедійний проєктор – демонстрація презентацій до тем лекцій; проєктів, підготованих магістрами щодо актуальних проблем ДО; освітні фільми чи фрагменти; мініфільми про медіаосвітні, арт-терапевтичні технології тощо; мініфільми про освітні системи прогресивних країн світу.
5. Комп'ютер.

9. Рекомендована література Базова

1. Актуальні проблеми дошкільної освіти: теорія і практика. Навчальний посібник / під заг. ред. проф. С. А. Нікітчиної. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2014. 368 с. URL: https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/13946/1/Aktyal_prob1_doshk_osvitu.pdf
2. Анішук А. М. Актуальні проблеми дошкільної та інклюзивної освіти: навч. посібн. для студентів другого (магістерського) рівня спеціальності 012 Дошкільна освіта. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. 268 с. <http://lib.ndu.edu.ua/dspace/bitstream/123456789/2920/1/%D0%BC%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82%20%281%29.pdf>
3. Гендерні будні дошкілля: методичний посібник / за заг. ред. О. Андрусик, О. Марущенка. Харків: Планета-Принт, 2020. 174 с. URL: <https://ua.boell.org/sites/default/files/2021-04/Genderni-budni-doshkillia.pdf>
4. Дудник Н., Карпенко О., Свйонтик О. Сучасні технології дошкільного виховання. К.: Видавничий дім «Слово», 2023. 288 с. URL: <http://www.ir.dspu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/2110/1/%D0%BE%D1%81%D1%82.%20%D0%94%D1%83%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D0%BA%2C%20%D0%9A%D0%B0%D1%80%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%2C%20%D0%A1%D0%B2%D0%B9%D0%BE%D0%BD%D1%82%D0%B8%D0%BA.pdf>

5. Зоря Ю. М., Степанова Н. М. Soft skills для розвитку дитини: емоційний інтелект, комунікація та медіаграмотність. Медіаальбом для наймолодших / За редакцією О. В. Волошенюк. Ілюст. А. О. Павленко. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2021. 42 с.
6. Кікінежді О. М., Говорун Т. В., Міщенко О. О. Гендерне виховання дошкільнят: навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2011. 192 с.
7. Кузьма І. І. Медіаосвіта в закладах дошкільної та початкової освіти: методичні рекомендації. Тернопіль: Вектор, 2020. 126 с.
8. Лісовець О. В. Національно-патріотичне виховання з основами народознавства: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти за спеціальністю 012 Дошкільна освіта. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2022. 111 с. URL: <http://lib.ndu.edu.ua/dspace/bitstream/123456789/2781/1/%D0%9B%D1%96%D1%81%D0%B E%D0%B2%D0%B5%D1%86%D1%8C%20%D0%9E.%D0%92.%20%D0%9D%D0%B0%D1 %86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE-%D0%BF%D0%B0%D1%82%D1%80%D1%96%D0%BE%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0% BD%D0%B5%20%D0%B2-%D0%BD%D1%8F%20%D0%B7%20%D0%9E%D0%9D.pdf>
9. Медіаграмотність і критичне мислення в закладі дошкільної освіти. Навчально-методичний посібник. / За редакцією О.В. Волошенюк; В.Ф. Іванова; Г.А. Дегтярьова. Київ: АУП, ЦВП, 2020. 79 с.
10. Сисоєва С., Кристопчук Т. Освітні системи країн європейського союзу: загальна характеристика. Рівне : Овід, 2012. 352 с.
11. Степанова Н. М. Навчальний календарик розвитку критичного мислення. Робочий зошит для дітей старшого дошкільного віку. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2020. 73 с.

Допоміжна

1. Відкриті родинні студії «Фінансова мудрість родинної педагогіки»: навчально-методичний посібник для батьків / авт. кол. Кікінежді О. М., Сампара О. В., Рябова О. Б., Ткаченко Н. В., Лапішко З. Я. та ін. (за заг. ред. Смовженко Т. С.). К.: ДВНЗ «Університет банківської справи», 2016. 251 с.
2. Гаврильчук Л. Казкоуспіх: збірник дидактичних матеріалів. Тернопіль: Мандрівець, 2018. 80 с.
3. Геокешинг – це весело! Інноваційний проект з впровадження освітньої технології геокешинг, квест-геокешинг в роботу з дітьми дошкільного віку/ Рабчун Н.О. Нетішин: 2017. 116 с.
4. Гіптерс З. В. Досвід економічного виховання дітей в українській родині: історико-педагогічний аспект. URL: http://dspace.ubs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/761/1/hipters-17_%20experience%20of%20economic.pdf
5. Гончар Н. Формування готовності майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів до використання інтерактивних технологій: дис. канд. наук. 13.00.04. К., 2015. 306 с. URL: <https://dspace.vspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/11a80362-709d-49d8-92b2-c3658acaafe6/content>
6. Григоренко Г., Жадан Р. Щоб навчати, треба знати: методичні рекомендації з формування основ споживчої культури. *Дошкільне виховання*. 2013. № 8. С. 26–30.
7. Деснова І. С. Формування педагогічної культури батьків дітей раннього віку в умовах дошкільного навчального закладу: автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13 00.08 – дошкільна педагогіка. Одеса, 2011. 20 с.
8. Діхтяренко С. В. Освітні технології як провідний чинник у підготовці майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до дослідно-експериментальної роботи. *Психолого-педагогічні аспекти реалізації сучасних методів навчання у закладах освіти*: збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної конференції. Одеса: Університет Ушинського, 2024. С.41-45.

9. Діхтяренко С.В. Дослідно-експериментальна робота дітей дошкільного віку: понятійний контент. *Інноваційна педагогіка*. 2022. Випуск 54. Том 1. С. 175–182. URL: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2022/54/part_1/38.pdf
10. Дудник Н. А. Формування економічної грамотності у дітей старшого дошкільного віку в процесі взаємодії дошкільного навчального закладу і сім'ї. *Вісн. наук. лабораторії «Дошкільна освіта: історія, перспективи розвитку в XXI столітті»*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. / голов. ред. І. П. Рогальська-Яблонська. Умань: АЛМІ, 2014. Вип. 2. С. 17–20.
11. Валентьєва Т. І. Сутність, мета, принципи і форми співробітництва дошкільного навчального закладу з батьками старших дошкільників. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tmpvd_2013_17%281%29_15
12. Залізняк А. М. Підготовка студентів до роботи з батьками з морального виховання дітей старшого дошкільного віку: автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13 00.08 – дошкільна педагогіка. Київ, 2006. 20 с.
13. Інноваційні педагогічні технології у підготовці фахівців дошкільної та початкової освіти до роботи в закладах освіти: монографія / за наук. ред. К. Л. Крутій, Л. В. Зданевич. Хмельницький, 2025. 408 с.
14. Інноваційні процеси в розвитку дошкільної та початкової освіти: зб. наук. праць / за заг. ред. Н.А. Басюк. Житомир: вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2018. 346 с.
15. Інноваційні технології в дошкільній освіті: збірник абстрактів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м. Переяслав-Хмельницький, 28–29 березня 2018 р. / за заг. ред. Л. О. Калмикової, Н. В. Гавриш. Переяслав-Хмельницький: ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди», 2018. 266 с.
16. Карнаух Л. П. Виховання безпечної поведінки дітей дошкільного віку в соціальному середовищі: автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.08 – дошкільна педагогіка. Київ, 2010. 20 с.
17. Карпенко О., Загоруйко Л. Безпека життєдіяльності дітей старшого дошкільного віку. Київ: Видавничий дім «Слово», 2016. 192 с.
18. Касьонова Н. Г. Теорія та методика співпраці ДНЗ з родинами. Кам'янець-Подільський, 2015. 121 с.
19. Клименюк Н. В., Субота Н. І. Виховання гендерної культури в дітей дошкільного віку засобами народної гри. *Наукові праці [Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу "Києво-Могилянська академія"]*. Серія: Педагогіка. 2016. Т. 269, Вип. 257. С. 131–134.
20. Косенчук О. Г. Світові тенденції та напрями розвитку дошкільної освіти. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. Випуск 31 (2-2021) (Категорія «Б») Pedagogical Education: Theory and Practice. Issue 31 (2-2021). С. 43 – 56. <file:///C:/Users/Admin/Downloads/251051-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-576206-1-10-20220112.pdf>
21. Крутій К. Освітній простір дошкільного навчального закладу: монографія : у 2 ч. Київ: Освіта, 2009. Ч. 1. 302 с.
22. Крутій К. Л. «Педагогіка калабані»: практична реалізації принципів природовідповідності та здоров'язбереження в закладі дошкільної освіти. *Дошкільне виховання*. 2019. № 6. С. 3–8.
23. Кузьма І. І. Праксеологічні казки. Тернопіль: Вектор, 2019. 16 с.
24. Кузьма І. Розвиток медіаосвіти дітей дошкільного та молодшого шкільного віку (1959–2018 рр.). *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». 2020. Випуск 1 (46). С. 64–69.

25. Кузьма І. І. Становлення медіаосвіти в закладах дошкільної та початкової освіти України (50-ті – 70-ті pp. XX ст.). *Abstracts of XIV International Scientific and Practical Conference*. Bilbao, Spain, 2020. P. 307–311. DOI: 10.46299/ISG.2020.II.XIV
26. Кузьма І. Формування морально-етичних цінностей дітей старшого дошкільного віку в процесі реалізації медіаосвіти. *Людинознавчі студії: збірник наукових праць Дрогобицького ДПУ імені Івана Франка. Серія «Педагогіка»*. № 6/38 (2018). С. 219–228. URL: <http://lssp.ddpu.drohobych.net/article/view/119522>
27. Кузьма І. І. Формування медіаграмотності дітей старшого дошкільного віку: теорія і технологія: монографія / за наук. ред. проф. Чайки В. М. Тернопіль: Вектор, 2019. 188 с.
28. Мачинська Н. І. Тенденції розвитку сучасної системи дошкільної освіти в Україні. *Гуманітарний форум*. 2024. Vol. 2, № 1. С. 30–37. DOI: [https://doi.org/10.60022/2\(1\)-5GF](https://doi.org/10.60022/2(1)-5GF)
29. Методичні рекомендації щодо організації взаємодії закладів дошкільної освіти з батьками вихованців. Лист Міністерства освіти і науки України від 11.10.2017 року №1/9-546. URL: <http://www.kharkivosvita.net.ua/document/6400>
30. Микитейчук Х. І. Підготовка дитини до школи в системі дошкільної освіти Республіки Польща: дис. на здобуття наук. ступ. канд. пед. наук 13.00.01 – «Загальна педагогіка та історія педагогіки». Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича. Львів, 2020. 278 с. <https://lpnu.ua/sites/default/files/2020/dissertation/2307/dysertaciyamykyteychukhrystynyivanivny.pdf>
31. Навчання й виховання дітей дошкільного та молодшого шкільного віку у викликах сьогодення: монографія / за заг. ред. О. В. Лобової, І. П. Рогальської-Яблонської. Суми: ФОП Цьома С. П., 2018. 444 с.
32. Найдьонова Л. Щоб дитина грамотно споживала медіа, треба поставити її в позицію творця. URL: http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/mediaosvita/lyubov_naydonova_schob_ditina_gramotno_spozhyvala_media_treba_postaviti_ii_v_pozitsiyu_tvortsya
33. Науменко Т. С. Екологічне виховання дітей старшого дошкільного віку засобами авторської казки: автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.08 – дошкільна педагогіка. Київ, 2009. 20 с.
34. Організація дитячої ігрової діяльності в контексті наступності дошкільної та початкової освіти. Навчально-методичний посібник / за ред. Г. С. Тарасенко. Київ: Видавничий дім «Слово», 2010. 320 с.
35. Перепелюк І. Р. Організаційно-педагогічні умови партнерства дошкільного навчального закладу і сім'ї в Республіці Польща: дис. канд. пед. наук. 13.00.01. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича – ДВНЗ «Прикарпатський університет імені Василя Стефаника», Івано-Франківськ, 2018 р. 265 с. URL: https://svr.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/5/2018/06/dis_Perepeliuk-.pdf
36. Програма з розвитку фінансової грамотності та формування фінансових компетентностей у старших дошкільників «Мої перші гроші». URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/doshkilna/2024/07/18/Partialna.prohrama.z.fin.hramotnosti.dlya.doshkilnykiv-Moyi.pershi.hroshi-18.07.2024.pdf>
37. Радул О. Тенденції розвитку дошкільного виховання в сучасному світі. *Науковий вісник Ізмайльського державного гуманітарного університету*, 2022. № 60. С. 135-144. URL: <http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/article/view/665/581>
38. Ролік В., Гавриш Н., Косенчук О., Піроженко Т. Мої перші гроші: парціальна програма з розвитку фінансової грамотності та формування фінансових компетентностей у

дітей старшого дошкільного віку / Вікторія Ролік, Наталя Гавриш, Ольга Косенчук, Тамара Піроженко. Київ, 2024. 45 с.

39. Семенова Н. І. Формування здорової особистості дитини 6-го року життя у процесі взаємодії дошкільного навчального закладу і сім'ї: автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.08 – дошкільна педагогіка. Київ, 2012. 20 с.

40. Стягунова О., Степанченко Г., Летенко М. «Економічний ігроленд» як технологія економічного виховання дошкільників. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2018. № 11. С. 30–38.

41. Тельчарова О. П. Мороз-Рекотова Л. В. Педагогіка раннього дитинства: навчально-методичний посібник / За заг. ред. І. Г. Улюкаєвої. Харків: Видавництво Іванченка І. С., 2017. 230 с.

42. Технологія раннього втручання: принципи, алгоритм, зміст: методичні рекомендації. Харків, 2017. https://iozdp.org.ua/Downloads/Metodichki/kukuruza_2017.pdf

43. Технології та методи організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти: глосарій до курсу для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта /Укладачі: Т.О.Атрощенко, О.С.Дудаш. Мукачево: МДУ, 2025. 49 с.

44. Тонких Н. Гендерна соціалізація дітей: чи можливе виховання без нав'язування стереотипів? URL: <https://povaha.org.ua/genderna-sotsializatsiya-ditej-chy-mozhlyve-vyhovannya-bez-navyazuvannya-stereotypiv/>

45. Україна: трансформація системи дошкільної освіти. URL: <https://eurydice.iea.gov.ua/news/%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B0-%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%81%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F-%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B8-%D0%B4%D0%BE%D1%88%D0%BA%D1%96/>

46. Шульга Л. Упровадження технології розвитку творчих здібностей дітей дошкільного віку на заняттях із малювання. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип 23, том 3, 2019. С. 179–183. URL: http://www.apfn-journal.in.ua/archive/23_2019/part_3/34.pdf

47. Янкович О. І., Гичка В. П. Педагогічні технології в закладі дошкільної освіти: реальність чи вимисел учених? *Науковий вісник Ужгородського університету*. Серія «Педагогіка. Соціальна робота». 2020. Вип. 1 (46). С. 148–152.

48. Янкович О. І. Генеза лісової дошкільної освіти в Польщі та Україні: витоки і сучасність. *Слово. Стратегії. Інновації*: колективна монографія / за заг. ред. О. Турко, О. Янкович. Тернопіль : Вектор, 2022. С. 123–149.

49. Янкович О. І. Педагогіка забави в теорії і практиці початкової та дошкільної освіти України й Польщі. Педагогічний альманах: збірник наукових праць / редкол. В. В. Кузьменко (голова) та ін. Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2017. Випуск 36. С.19 –24.

50. Chaika V. M., Kuzma I. I., Yankovych O. I., Binytska K. M., Pysarchuk O. T., Ivanova T. V., 2024. Implementing media educational technology in Ukrainian preschool institutions. *Educational Technology Quarterly* [Online], 2024(1), pp.1–19. Available from: <https://doi.org/10.55056/etq.57> [Accessed 20 March 2024].

<http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/33133>

51. Chaikovska A. Сучасні тенденції екологічної освіти дітей дошкільного віку: зарубіжний досвід. URL: <http://journals.urau.ua/swe/article/viewFile/128811/123919>

52. Cláudia F.P. The Impact of Soft Skills Training on the Employability of Brazilian Youth. *Research and Advances in Education*. 2024 Vol.3, No.7. P. 11 -16. file:///C:/Users/Admin/Downloads/2-2200+RAE+2024.7%20(1).pdf

53. Kuzma I. The use of humorous media products at preschool educational institutions and primary schools. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*.

54. Oliynyk M., Yankovych O. The soft-skills development in preschool education future specialists. *Uczenie się w trakcie życia – aspekty, postulaty, uzasadnienia*. Redakcja naukowa Anna Przygoda, Katarzyna Potaczała-Perz, Stanisław Kowalski. Toruń, Wydawnictwo Adam Marszałek, 2021. s. 303 – 318. <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/23988>

55. Yankovych O. I., Chaika V. M., Ivanova T. V., Binytska K. M., Kuzma I. I., Pysarchuk O. T., Falfushynska H. I. Technology of forming media literacy of children of the senior pre-school age of Ukraine. *Cloud Technologies in Education. Proceedings of the 6th Workshop CTE 2018* (Kryvyi Rih, Ukraine, December 21, 2018) / Kiv, A. E., Soloviev, V. N. (Eds.). CEUR-WS.org, online. P. 126–144. URL: <http://ceur-ws.org/Vol-2433/paper07.pdf>

56. Yankovych O. I. Suzuki Method in the training prospective specialists in preschool education. *Journal of Education, Health and Sport*. 2020; 10(12):162-167. URL: <https://apcz.umk.pl/czasopisma/index.php/JEHS/article/view/JEHS.2020.10.12.015>

57. Yankovych, O., Zharkova, I., Kuzma, I., Chaikovska, H., & Binytska, K. (2025). Safety Culture Development in Future Preschool and Primary Education Specialists in the Conditions of Martial Law in Ukraine. *Journal of Education Culture and Society*, 16(1), 91-107. URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/36629>

Інформаційні ресурси

1. Академія української преси. URL: <https://www.aup.com.ua/>
2. Базовий компонент дошкільної освіти: [затв. Наказом МОН України № 33 від 12.01.2021 р.] / науковий кер.: Піроженко Т. О.; авт. кол-в: Байєр О. М., Безсонова О. К., Брежнєва О. Г. та ін. 2021. 37 с.
3. Базовий компонент дошкільної освіти. Нова редакція та поради для організації освітнього процесу. *Практика управління дошкільним закладом*. URL: <https://ezavdnz.mcfr.ua/book?bid=37876>
4. Закон України «Про дошкільну освіту» (2024). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3788-20#Text>
5. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція). URL: http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/mediaosvita/kontseptsiya_vprovadzhennya_mediaosviti_v_ukraini_nova_redaktsiya/
6. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку /Національна академія педагогічних наук України. Київ: ФОП Ференець В.Б., 2020. 44 с. URL: http://tvogovt.zp.ua/sites/default/files/koncepciya_osvity_ditey_rannogo_ta_doshkilnogo_viku_v_id_09_07_2020.pdf
7. Медіаграмотність для дошкільнят: Медіадедективи – це ми. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=7VLFSbv5RUE>
8. Медіаосвіта для дошкільників. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=CmZ0V2VD6ao>
9. МОН України. Дошкільна освіта. URL: <https://mon.gov.ua/tag/doshkilna-osvita?&tag=doshkilna-osvita>
10. Нормативні документи. URL: <https://preschool.moippo.mk.ua/%D0%BD%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D1%96-%D0%B4%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8>
11. Освіта переможців: стратегічний план діяльності Міністерства освіти і науки України до 2027 року. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/Strateh.plan.diyalnosti.MON.do.2027.roku.pdf>

12. Положення про заклад дошкільної освіти (в редакції постанови Кабінету Міністрів України № 86 від 27 січня 2021 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/305-2003-%D0%BF#Text>

13. Програми розвитку дітей. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/doshkilna-osvita-2/programi-rozvitku-ditey>

14. Про затвердження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти». Наказ Міністерства економіки України від 21 жовтня 2021 р. № 755-21. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-vihovatel-zakladu-doshkilnoyi-osviti>

15. Про затвердження професійного стандарту «Керівник (директор) закладу дошкільної освіти». Наказ Міністерства економіки України від 28 вересня 2021 р. № 620-21. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-kerivnik-direktor-zakladu-doshkilnoyi-osviti>

16. Про схвалення Концепції цифрової гігієни дітей дошкільного віку. Розпорядження Кабінету Міністрів України № 432-р від 2 травня 2025 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/432-2025-%D1%80#Text>

17.

12. Щодо організації дошкільної освіти дітей у 2025/2026 навчальному році. Лист МОН №1/17853-25 від 28.08.2025. URL: https://eadmin.expertus.com.ua/storage/attachments/list-mon-shhodo-organizaciyi-doshkilnoyi-osviti-ditei-u-2025-2026-navcalnomu-roci-vid-28082025-117853_au4xwk.pdf

13. Що пропонує новий закон про дошкільну освіту: короткий огляд змін? URL: <https://nus.org.ua/articles/shho-proponuye-novyj-zakon-pro-doshkilnu-osvitu-korotkyj-oglyad-zmin/>

14. Як створити розвивальне середовище в групі, або як позбутись методичного мотлоху? URL: <https://www.youtube.com/watch?v=LTjcLXZfRic>